

Vikens forventninger

til innhold i nye statlige
tiltaks pakker som følge av
koronasituasjonen

29. april 2020

Forventning til regjeringen og Stortinget fra de politiske partiene i Viken fylkesting om innholdet i nye statlige tiltakspakker som følge av koronasituasjonen

Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Miljøpartiet de Grønne, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Folkeaksjonen mot bompenger, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pensjonistpartiet i Viken fylkesting er enige om følgende felles forventninger til regjeringen og Stortinget. Forventningene fremmes i forbindelse med arbeidet med nye statlige tiltakspakker for å kompensere for de store samfunnsmessige konsekvensene av restriksjonene knyttet til korona-epidemien i Viken. Arbeidsledigheten i Viken er per dags dato 10,6 %.

Viken fylkeskommune er i begrenset grad omfattet av statlige tiltakspakker som har kommet til nå. Fylkeskommunens tap av inntekter i forbindelse med korona-epidemien er derfor så langt ikke kompensert, og det er behov for større bevilgninger til Viken i nye tiltakspakker for fylkeskommunene.

Regjeringen har varslet at den vil komme tilbake til nye statlige tiltakspakker til kommuner og fylkeskommuner i revidert nasjonalbudsjett for 2020 og kommuneproposisjonen for 2021. I den forbindelse går de politiske partiene i Viken fylkeskommune nå sammen om felles innspill og understreker samtidig at Viken ønsker et godt samarbeid med staten om videre tiltak og gjennomføring av dem.

Forventningslisten omhandler kun områder hvor Viken fylkeskommune har og kan spille en rolle. Partiene mener Viken kan bidra ved å gjennomføre motkonjunkturpolitikk og være med på å bygge opp Vikensamfunnet etter krisen. I tillegg til denne listen, vil det være behov for ytterligere tiltak og samarbeid for å hjelpe Viken-samfunnet generelt og kommunene i Viken. Forventningslisten er forankra i trepartssamarbeidet mellom fylkeskommunen, LO og NHO.

Viken fylkeskommune la 23. mars fram våre egne første tiltak for å hjelpe arbeids- og samfunnsliv i regionen. Fylkestingspartiene vil i det videre arbeidet komme tilbake med nye tiltak som kan gjennomføres i Viken og hvordan Viken kan samarbeide best mulig med stat og kommunene.

Viken fylkeskommune vil understreke behovet for at statlige tiltakspakker er målrettet for å unngå misbruk, bidrar til å skape aktivitet i nærings- og samfunnsliv og støtter opp om seriøsitet i arbeidslivet. Partiene mener Viken kan være med på å bidra til grønn omstilling, ved å bruke økte korona-tilskudd fra staten på klima- og miljøtiltak.

De politiske partiene i Viken fylkesting er enige om følgende forventinger og innspill til samarbeidsområder med regjeringen og Stortinget i det videre arbeidet:

KOMPENSASJON FOR BORTFALL AV INNTEKTER OG ØKTE KOSTNADER:

1. Full kompensasjon i billettinntekter, for å sikre videre drift av kollektivtransporten

Foreløpige anslag viser at billettinntektene til Vikens kollektivselskaper blir redusert med inntil 90 prosent fra 12. mars 2020. Per i dag er det usikkert hvor stort det totale inntektsbortfallet blir. Ruter anslår et inntektstap på 330–370 millioner kroner (samlet inntektssvikt for både Oslo og Viken) for de kommende månedene, Brakar 13–17 millioner kroner per måned og Østfold Kollektivtrafikk 8 millioner kroner pr måned. Bortfallet av inntekter vil, dersom det ikke kompenseres, få store konsekvenser for kollektivtilbudet, med tilhørende redusert kollektivandel.

Viken fylkeskommune forventer at staten kompenserer fylkeskommunen fullt ut for de tapte billettinntektene til kollektivtrafikk.

I tillegg forventer Viken at dersom det blir aktuelt for kollektivselskapene å framover øke sin produksjon utover det normale pga kravene til smittevern, må dette også kompenseres fullt ut.

2. Full kompensasjon i skatteinntekter, for å sikre at velferdstilbudet til folk i Viken opprettholdes

Anslag viser at Vikens skatteinntekter vil bli vesentlig redusert i 2020. Det er foreløpig ikke mulig å anslå det totale omfanget, men selv relativt små prosentvise reduksjoner i skatteinntektene vil kreve omfattende tiltak for å kunne tilpasse budsjettet for 2020. Viken fylkeskommune forventer at staten kompenserer fylkeskommunens svikt i skatteinntekter fullt ut.

3. Full kompensasjon for bortfall av bompenginntekter

Koronakrisen har gitt redusert trafikkmengde og dermed mindre inntekter fra bompenger. Viken fylkeskommune ber om at staten gir full kompensasjon for bortfall av bompenginntekter i "bypakker", som følge av redusert trafikkmengde. Kompensasjonen må sikre at planlagte tiltak, inkludert bidrag til kollektivtrafikken, kan opprettholdes frem mot en normalisering av samfunnet

4. Full kompensasjon for bortfall av inntekter til tannhelsetjenesten

Tannhelsetjenesten i Viken har anslått en månedlig svikt i inntektene på 4,4 millioner kroner fra betalende pasienter, på grunn av stengte tannklinikker og redusert tilbud. Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) anslår et inntektstap på 0,8 millioner kroner per måned. Viken fylkeskommune forventer at dette inntektstapet kompenseres fullt ut fra staten.

5. Full kompensasjon for hygienetiltak knyttet til det fylkeskommunale tjenestetilbudet

Viken fylkeskommune har hatt økte utgifter som følge av smittevern hensyn blant annet innen tannhelse, videregående skole, administrasjonsbygg og kollektivtrafikken. Viken fylkeskommune forventer at staten kompenserer de økte utgiftene fullt ut.

MIDLER TIL LOKALE TILTAK SOM KAN STIMULERE ETTERSØRSELEN:

6. Midler til vedlikehold av fylkesveinettet og til nyinvesteringer (investeringstiltak), inkl gang- og sykkelveier

En stor andel av veiene i Viken er fylkesveier. Fylkesveiene er viktige næringsveier med et etterslep på vedlikeholdet. En prioritering av midler til økt vedlikehold vil gi umiddelbar effekt i økonomien, og langsiktig effekt for regionen. Viken fylkeskommune ber om økte midler til nyanlegg, vedlikehold og rehabiliteringstiltak for våre fylkesveier.

7. Midler til vedlikehold av skolebygg og gjennomføring av skoleinvesteringer.

For å holde hjulene i gang i lokalt næringsliv- og bygge og anleggsbransjen, ber Viken

fylkeskommune staten om økte midler til vedlikehold av skolebygg og til å gjennomføre og forsere planlagte skoleinvesteringer.

8. Midler til vedlikehold og ivaretagelse av kulturminner

Midler til å sette i stand og vedlikeholde fredete og verneverdige bygninger, anlegg og fartøyer, i privat eie og i kommunene og museene, vil skape aktivitet for håndverkere, rådgivnings- og byggebransjen og verftene. Dette vil være særlig relevant for enkeltmannsforetak og små og mellomstore bedrifter. Mange av prosjektene kan komme raskt i gang. Fylkeskommunen kan på kort varsel skaffe oversikt over aktuelle prosjekter og bidra til å koble aktuelle prosjekter sammen med relevante næringsaktører. Viken ber derfor om økte midler til dette arbeidet.

9. Ytterligere økning i midlene til bedriftsintern opplæring og andre kompetansehevende tiltak

Viken fylkeskommune har til nå fått tildelt 69,3 millioner kroner fra staten til bedriftsintern opplæring og andre kompetansehevende tiltak, blant annet innen videregående opplæring og fagskoler.

Virkemiddelet ser ut til å treffe næringslivets behov på en god måte. Men det er langt unna å dekke behovet i de svært mange små og store bedriftene som ønsker å bruke kompetanseheving for å komme gjennom krisen og stå godt rustet for fremtiden. Viken fylkeskommunene ber om at tilskudd fra staten til bedriftsintern opplæring og andre kompetansehevende tiltak økes ytterligere. Det bes også om at det ses spesielt på ordninger som er spesielt egnet til å møte de store virksomhetenes/konsernernes behov.

Viken fylkeskommune ber også om at bedrifter som mottar midler til kompetansehevede tiltak fra fylkeskommunen gjennom ordningen med Bedriftsintern opplæring får søke lønnsmidler fra NAV fremfor å permittere. Det forutsettes at vilkårene for å permittere er innfridd for alternativt å kunne søke lønnsmidler.

Viken ber også staten ta initiativ for å øke maksbeløpet på 200.000 euro til «bagatellmessig støtte» i EUs regler om statsstøtte, hvis nødvendig for å gi støtte til aktuelle bedrifter og næringer. Lønns-tilskudd (lik praksis som i Danmark) bør vurderes som et aktuelt tiltak også i Norge.

10. Midler for å sikre lærlingplasser

Viken fylkeskommune ønsker et tett samarbeid med staten for å finne kortsiktige og langsiktige løsninger for lærlinger, lærekandidater og praksisbrevkandidater. Aktuelle virkemidler er økt lærlingtilskudd fra staten og midler til å styrke fylkeskommunens arbeid med videregående opplæring i bedrift. Det samme er ekstraordinære midler for at fylkeskommunen selv i en periode kan ta inn flere lærlinger i egen virksomhet og utvide tilbudet med fagopplæring i skole, som erstatning for at lærlingplasser i det private blir borte. Det vil gi flere elever/lærlinger muligheten til å fullføre opplæringsløpet og sikre mer faglært arbeidskraft for samfunn og næringsliv

11. Styrking av midler til regional utvikling, næringsutvikling, reiseliv og landbruk

Den første Vikenpakka inneholdt forsering og endret innretning på flere støtteordninger til næringsliv, reiseliv og landbruk. Viken fylkeskommune ber om økte statlige midler, slik at omfanget på disse støtteordningene kan økes. Blant annet vil det være effektivt med økte midler til mar-

kedsføring av Viken som reisedestinasjon for lokalt reiselivet som sliter, og støtte til destinasjonsselskapene. Det må også sikres muligheter for små og mellomstore bedrifter å nå opp i anbudsrunder ved offentlige anskaffelser.

En styrking av regionalt forskningsfond vil kunne fremme innovasjonskraften i privat og offentlig sektor og bidra til et mer konkurransedyktig næringsliv. I tillegg er det muligheter i å vri ulike næringsgrener og næringsklynger i sirkulærøkonomisk retning i Viken. Å bruke midler på dette i den nåværende situasjon vil være en god investering i framtiden og gunstig både i et næringsperspektiv og et miljøperspektiv

Viken fylkeskommune vil også oppfordre staten til å komme med særskilte tiltak overfor kommuner/områder som har spesielt stor arbeidsledighet og vil ha behov for regional omstilling i etterkant av koronakrisen.

12. Midler til kultur og frivillighet.

Viken fylkeskommune ber om midler til tiltakspakker, som fylkeskommunene selv kan utforme for å hjelpe kulturarrangører og -utøvere som faller utenfor de statlige tiltakspakkene. Fylkeskommunene er nærmere aktørene, både de profesjonelle og amatørkulturlivet (frivilligheten) i egen region og kan raskt lage ordninger som treffer de som faller utenfor.

Viken fylkeskommune ber også om midler for å kunne hjelpe friluftsforsamlinger og aktører som faller utenfor den organiserte idretten og frivilligheten.

Viken fylkeskommune forventer i tillegg midler til å kompensere museene for tapte inntekter, som følge av at de må stenges for publikum hele eller deler av sesongen.

13. Midler til klima- og miljøtiltak

Viken fylkeskommune ber om økte tilskuddsmidler til klima og miljø. Korona-situasjonen bør utnyttes til grønn omstilling og bærekraftige utbygginger og investeringer. Dette kan bidra til å forsere en utvikling med fossilfrie byggeplasser, ladeinfrastruktur, energieffektiviseringstiltak og andre omstillingstiltak. Fylkeskommunen opplever stor etterspørsel etter liknende tiltak i dagens situasjon – tiltak som samtidig har en sysselsettingseffekt.

Midler til miljø kan brukes til å kartlegge naturmangfold og vilt, rydde strender, fjerne uønskede arter, tilrettelegg infrastruktur for friluft og liknende. Slike tiltak kan sees i sammenheng med folkehelsearbeid og aktivisering av frivillig sektor.

14. Midler til folkehelsearbeid, psykisk helse og utjevning av sosiale forskjeller

Korona-epidemien kan ha negative konsekvenser for ensomhet, psykiske lidelser, familievold, barnevern og øke de sosiale forskjellene. Viken fylkeskommune ber om økte statlige midler til programarbeidet for folkehelse og for å hjelpe utsatte grupper, gjerne gjennom digitale folkehelseløsninger.

15. Økte midler til bredbånd.

Stortinget har bevilget ekstra midler til bredbåndsutbygging. Viken har fått 76,7 millioner kroner til utbygging for 2020. Korona-epidimen, med stor bruk av digitale løsninger og hjemmekontor, har synliggjort behovet for videre bredbåndsutbygging i alle deler av fylket. Viken fylkeskommune ber om at midlene økes ytterligere.

16. Hjelp til drosjenæringen

Viken fylkeskommune ber staten komme med tiltak for å støtte drosjenæringen. Næringen faller i dag utenom de fleste støttetiltakene for næringslivet, men er en viktig del av samfunnskritisk transport.

17. Utsette overføring av oppgaver på kunst- og kulturfeltet

Med de økonomiske konsekvensene Viken fylkeskommune er påført av koronasituasjonen, ber vi om at den planlagte overføringen av oppgaver fra 2021 på kunst- og kulturfeltet som skal fremmes i kommuneproposisjonen 12.mai, utsettes. Dette fordi det er uheldig å påta seg mer ansvar når den økonomiske situasjonen er usikker som nå.

Viken viser vei.